

De hel borrelde naar boven

«Waarom geen voorzorgen?»

Het is 15.30 u bij ons, maar in Colombia is het half tien 's morgens. We hebben pater Jerome Joris aan de lijn. Deze missionaris heeft in het Colombiaanse Cali de leiding van de missiepost overgenomen van pater Gillard die enkele weken geleden overleed aan de gevolgen van een aanslag door ordstrijdkrachten eerder dit jaar.

Pater Joris is afkomstig uit het Limburgse Mienen-boven-Aalst. Uit zijn uitlatingen blijkt dat de komende dagen de verantwoordelijkheid van de Colombiaanse overheid onderwerp van discussie zal worden. Zoals bij de aardbeving in Mexico-City worden ook nu verwijten gericht aan de lokale overheid die het nagelaten heeft om maatregelen te treffen die de gevolgen van de ramp zouden getemperd hebben.

Pater Joris

Er werd ons gemeld dat deze ramp «in de lijn van verwachtingen» lag. Klopt dat?

Het was 390 jaar geleden dat deze vuurspuwende berg nog «gewerkt» had. Hij was uitgedoofd en praktisch dichtgegroeid, met zgn. eeuwige sneeuw op de toppen. De streek was zelfs uitgegroeid tot een toeristisch centrum... Maar enige maanden geleden werd er rookontwikkeling waargenomen. Die was van kortstondige duur en volgens de wetenschappers die er zich hier mee bezighouden was de situatie niet gevaarlijk. Toch was die rook en de ermee gepaard gaande neerslag van stof nadelig voor de landbouw. Door lava overstromende berghellingen zijn immers erg vruchtbaar. In september 11. was er weer rookontwikkeling en opnieuw werden de gemeenten gestuurd: 't zal wel niks ernstigs zijn. Maar woensdagnacht hebben zich dan die ontploffingen voorgedaan met erupties van warme lava. Door de plotse hittegolf zijn de massa's eeuwige sneeuw gesmolten. Door de explosies zijn water,

stenen, losgerukte bomen, enz. naar beneden gestort. Als je bedenkt dat die vulkaan top zo'n 5.000 meter hoog is, kun je je wel indenken wat een avalanche (lawine) daar is neergestort. Ook zijn de rivieren die gewoonlijk via die sneeuw gevoed werden nu plots uit hun oevers getreden. De huizen werden onder een dikke laag modder en steenbrokken bedolven. Van de scholen, politieposten, ziekenhuizen e.d. is niets meer te bespeuren. Enkel een eenzame kerktoerenspijs steekt nog twee meter boven de sliplaag uit.

De dodentol is enorm, zo blijkt. Zijn de reddingsoperaties vlot op gang gekomen?

Armero telde 24.000 inwoners. Volgens berichten die ik hier vernemen is er sprake van minstens 15.000 doden. De reddingsacties zijn, voor zover ik daar zicht op heb, snel ingezet. De Verenigde Staten hebben meteen helikopters gestuurd. Dat lijkt het efficiëntste hulpmiddel te zijn. De overlevenden zijn immers op de daken van hun huizen geklommen. Daar kan

enkel een helikopter hen oppikken.

— Hoe reageert de bevolking?

De mensen zijn hier erg boos. Nooit is iemand hen komen vertellen dat ze best op de vlucht konden gaan, omdat er een uitbarsting op til was. En nogmaals, de overheden had weet van de voortekenen. Waarom ze dan niets ondernomen heeft? Wie zal het zeggen, onwetendheid of een nonchalante ingesteldheid? In elk geval is er te weinig aandacht aan besteed. Op de televisie zag ik hier gisteravond interviews met overlevenden, en de teneur van hun uitlatingen was steeds: «wij voelen ons bedrogen, onze wetenschappers hadden ons beter moeten inlichten».

— Kunnen deze toestanden leiden tot een nog instabieler binnenlandse politieke situatie?

Ontevredenheid was er al, en die neemt nu wellicht nog toe. De situatie wordt er dus zeker niet beter op. Op 20 november zal er trouwens in het parlement een grondig debat gevoerd worden over de gebeurtenissen van vorige week, toen een commando van de verzetsstrijders M 19 het justitiepaleis bezet heeft, waar door het leger op een drastische wijze een einde aan werd gemaakt.

P.L.

Uit de
slijkvloed
gered

Een van de weinige bewoners van Armero, Colombia, die de «mud-flow» of slijkvloed overleefde, wordt door een soldaat (in camouflagepak) en een hulpverlener (in oranje uniform) in allerijl naar een inderhaast opgetrokken hulpcentrum geëvacueerd. Duizenden mensen werden door het losgebarsten inferno en de erop volgende lavastroom verrast. Nochtans hadden wetenschappers reeds veel eerder vulkanische activiteit waargenomen.

Hieronder een kaartje dat in grote lijnen de inwendige structuur van een vulkaan illustreert.

«Voorspelbaarheid neemt alsmaar toe»

Dr. Paul De Paepe is lector-werkleider aan de R.U.Gent. Hij is gespecialiseerd in de geo-chronologie en houdt zich momenteel bezig met het vaststellen van de ouderdom van vulkanische lavastromen in de centrale riftzone van Afrika. Volgens hem is het soort vulkaaneruptione (uitbarsting) dat zich in Armero voordoede erg te duchten: «Er zijn nog twee plaatsen ter wereld waar dit soort mud-flow (slijkvloed)-uitbarstingen deze eeuw voor vele slachtoffers hebben gezorgd, nl. Indonesië en de regio Chili-Peru.»

Dr De Paepe:

— Zijn vulkaanuitbarstingen tegenwoordig voorspelbaarder geworden?

Er is zeker de afgelopen tien jaar grote vooruitgang geboekt. Wetenschappers kunnen door de analyse van de samenstelling van uitgesmelt gassen voorspellen of er 'n grote uitbarsting op til is. Voorts kunnen met satellietopnames en sensorpeilingen de temperatuurschommelingen in de vulkaan in de gaten gehouden worden. Ook de oppervlakte en de eventuele uitzettingen worden tegenwoordig nauwgezet genoteerd. Jaarlijks wordt een inventaris van de waarnemingen met gedetailleerde beschrijvingen rondgestuurd naar de vulkanologen. Sinds vorig jaar werden aan de Nevado de Ruiz gasuitwasemingen vastgesteld die in september 11. nog geactiveerd werden.

— Er wordt gesuggereerd dat de recente aardbeving in Mexico-City en zelfs ondergrondse nucleaire proeven deze ramp in Colombia mede veroorzaakt hebben.

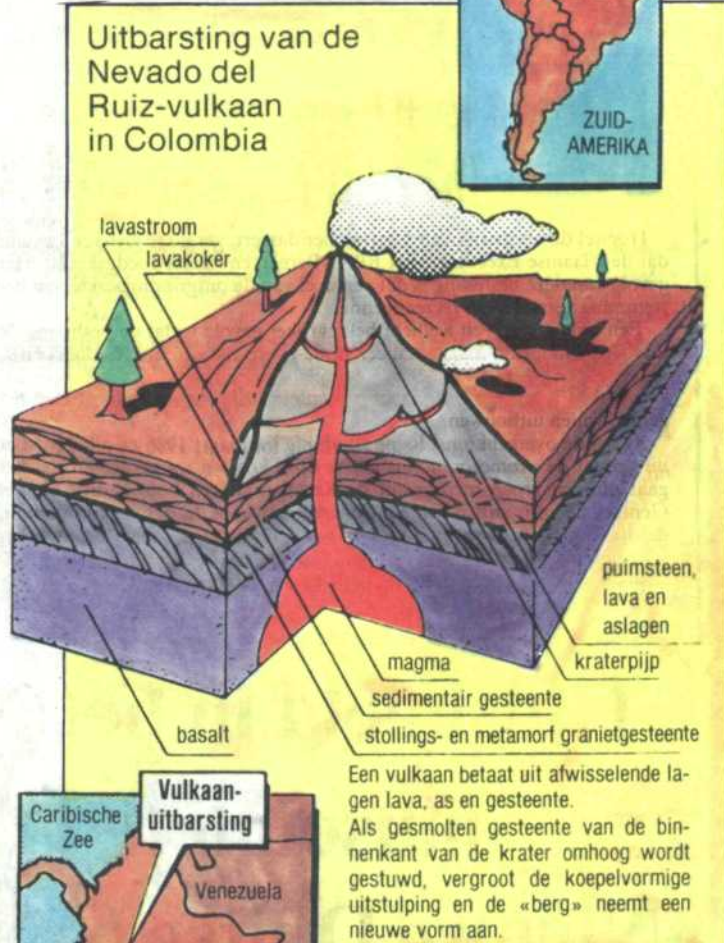
Je zit daar in Zuid-Amerika wel met een onderduikende en een continentale plaat waaronder gedurende jaren spanningen zijn opgebouwd. Of die structuur door de Mexicaanse aardbeving verschoven is kan niemand precies bepalen, zeker niet van hier uit. Maar ik sluit de compensatie-theorie niet uit. Wat die stelling over de invloed van atoomproeven betreft, ik beschik niet over wetenschappelijke feiten om zo'n riskante bewering te ondersteunen.

— Gaat het in Armero om een vreemdsoortig type uitbarsting?

Het magma is er erg waterrijk en dat levert een zeer explosieve situatie op. De lava heeft een temperatuur van 1.100 graden, waardoor de sneeuw en gletsjers op de top meteen smelten. Het water sleurt via het door erosie gegroeide rivierstelsel allerlei bodemmateriaal zoals zand mee, en dat vanop een hoogte van 5.000 meter. Op korte tijd raakt een grote oppervlakte onder de modder. Da's dus veel gevaarlijker dan de erupties in Hawaï waar de bevolking geen hinder ondervindt van de vulkanische activiteit.

— Zitten wij hier veilig of dreigt het Eiffelplateau hier ook voor brokken te zorgen?

Vanuit geologisch standpunt zijn de Eifel en het Centraal Massief (in Frankrijk) «van gisteren». Die gebieden houden, hoe vreemd het ook klinkt, een potentieel gevaar in. Zo

Een vulkaan bestaat uit afwisselende lagen lava, as en gesteente. Als gesmolten gesteente van de binnenkant van de krater omhoog wordt gestuwd, vergroot de koepelvormige uitstulping en de «berg» neemt een nieuwe vorm aan.

31 december 1985,
laatste kans!

Handig om minder belastingen te betalen

Met BBL Fonds-participaties kan u een belastingbesparing verwzenlijken die tot 70 % van uw belegging kan oplopen.

De aankoop van die participaties mag u inderdaad aftrekken van uw belastbaar inkomen ten belope van 40.000 F voor uzelf + 10.000 F voor

de echtgenoot en 10.000 F voor elke persoon ten laste.

Die belegging kan bovendien heel wat opleveren: + 82 % tussen mei 1982 en oktober 1985.

Rekent men daar de uitgekeerde coupons bij, dan komt de globale opbrengst uit op 118 %.

BBL FONDS

Prospectus, inlichtingen en inschrijvingen:

BBL - Bank voor Handelskrediet - Private Kas Bank -
Banco di Roma (Belgio) - Banque Nationale de Paris - Alcredima/BCE - Unispar -
The Royal Bank of Canada (Belgium) - Manufacturers Hannover Bank/Belgium.

Beste wijnkaart 1986 voor «Clos St. Denis»

Het Belgisch Propagandacomité voor de beste Franse wijnen kende de 1ste Prijs van de beste wijnkaart 1986 van Limburg toe aan het restaurant «Clos St. Denis» te Kortesse (Vliermaal). Zes juryleden, o.l.v. president de heer J.L. Fourcroy, beslisten deze erg gewaardeerde onderscheiding uit te reiken aan het echtpaar Christian en Denise Denis, die beiden hun culinaire kennis opdeden in de Luikse hotelschool. Sinds 15 maanden baten ze in een prachtige 17e eeuwse kasteelhoeve langs de

Grimmingtonstraat te Kortesse (Vliermaal) het restaurant «Clos St. Denis» uit, genoemd naar een grote Bourgogne wijn uit het dorp Morey St. Denis.

De wijnkaart van «Clos St. Denis» biedt niet alleen een unieke keuze champagnes aan, alle grote châteaux rode Bordeaux, witte en rode Bourgogne komen aan bod. Magdelaine, Pavie, Cheval Blanc, Petrus, St. Aubin, Sautenay, Vergelesses... En natuurlijk de Clos St. Denis.

Christian en Denise Denis: trots op hun gewaardeerde onderscheiding.